

Streszczenie

Stygmatyzacja, czyli etykietowanie to zjawisko wiążące się z potępieniem osoby lub grupy osób w społeczeństwie. Wiele schorzeń jest obecnie uznawanych za piętnujące osoby na nie cierpiące, a wśród nich często wymieniane są choroby skóry. Pacjenci z dolegliwościami skórnymi mogą często wykazywać współistnienie chorób psychicznych, a także obniżoną jakość życia. Choroby skóry mają znaczący wpływ na sposób postrzegania chorych przez otoczenie, a także na ich własne samopoczucie.

Stygmatyzacja i zaburzenia wizerunku ciała są ważnymi miernikami obciążenia chorobami dermatologicznymi. Zjawiska te wydają się być częstym i ważnym problemem wśród pacjentów dermatologicznych. Są to schorzenia znacznie obniżające jakość życia pacjentów, a więc wpływającą także na ich stan zdrowia psychicznego.

Założenia:

Celem przedstawionej pracy było zbadanie obciążenia psychospołecznego chorobami skóry poprzez ocenę zjawiska stygmatyzacji i zaburzeń dysmorficznych ciała w grupie pacjentów z chorobami skóry w Polsce w porównaniu z grupą kontrolną. Zgodnie z wiedzą literaturową założono, iż osoby chore charakteryzują się wyższym odczuciem stygmatyzacji i zaburzeń obrazu własnego ciała w porównaniu do osób zdrowych.

Material i metody:

Badaniem objęto 250 pacjentów Przychodni Dermatologicznej w wieku od 13 do 88 lat oraz 125 osób zdrowych w wieku od 18 do 75 lat. Do badania został wykorzystany zestaw kwestionariuszy zawierający: Kwestionariusz Zdrowia Pacjenta (PHQ-4) na podstawie którego oceniane były zaburzenia nastroju pod postacią objawów depresji oraz zaburzeń lękowych, Kwestionariusz Postrzeganej Stygmatyzacji (PSQ) oceniający postrzegane stygmatyzowanie i doświadczenia społeczne osób z chorobami skóry, Kwestionariusz Dysmorficzny (DCQ) oceniający zaburzenia o charakterze BDD, Kwestionariusz (PSS) używany do pomiaru postrzeganego stresu, Wizualna Analogowa Skala Stanu Zdrowia (EQ5D) wykorzystywana do oceny przez badanych ich ogólnego stanu zdrowia. Następnie pacjenci zostali zbadani i zdiagnozowani przez lekarza w Przychodni Dermatologicznej. Na podstawie uzyskanych wyników została oceniona częstość występowania zaburzeń o charakterze BDD,

depresji i zaburzeń lękowych oraz różnice w poziomie stygmatyzacji u pacjentów w porównaniu z grupą kontrolną

Wyniki:

Pacjenci z chorobami skóry są stygmatyzowani przez społeczeństwo, a poziom stygmatyzacji jest podobny u obu płci. Poczucie stygmatyzacji wśród pacjentów z chorobami skóry pozytywnie koreluje z odczuwanym przez nich stresem, niezadowoleniem z własnego wyglądu, przebywaniem na zwolnieniu lekarskim czy na emeryturze, natomiast nie dostarczono dowodów na korelację z trudnościami ekonomicznymi, stanem cywilnym wolnym, czy niższym poziomem wykształcenia.

Ponadto u pacjentów ze schorzeniami dermatologicznymi częściej występują zaburzenia dysmorficzne ciała w porównaniu z osobami bez tych schorzeń. Dodatkowo częściej przejawiają oni zaburzenia lękowe i depresyjne, a także częściej prezentują myśli samobójcze niż osoby zdrowe.

Wnioski:

Pacjenci cierpiący na choroby skóry, którzy przejawiają zaburzenia psychiczne, obniżony nastrój, dolegliwości o charakterze BDD, którzy są stygmatyzowani przez społeczeństwo wymagają leczenia specjalistycznego w pionie psychologicznym/psychiatrycznym w stopniu porównywalnym do leczenia zmian skórnych. Pacjenci dermatologiczni bez wątplenia wymagają całościowego podejścia terapeutycznego z uwzględnieniem strategii przeciw piętnowaniu. Wyniki badania być może przyczynią się do poprawy warunków leczenia oraz opieki nad pacjentem dermatologicznym, a tym samym do uzyskania szybszej remisji choroby i poprawy jakości życia pacjentów.